

Periaatteet kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (O-SII) määrittämiseksi ja lisäpääomavaatimusten asettamiseksi

1 Tausta

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla tarkoitetaan sellaisia luottolaitoksia, jotka aiheuttavat niin suuren systeemisen riskin, että se toteutuessaan vaikuttaa hyvin haitallisesti koko rahoitusjärjestelmään ja reaalityöelämään.

Systeemisesti merkittävät luottolaitokset ovat tyypillisesti suuria suhteessa muihin luottolaitoksiin, toiminnaltaan monimuotoisia ja niiden kytkökset suoraan tai välillisesti muuhun rahoitusjärjestelmään sekä talouteen ovat merkittävät. Tämän vuoksi näiden luottolaitosten vakavaraisuus- ja likviditeettiongelmat leviävät helposti muuhun rahoitusjärjestelmään. Systeemistä merkittävyyttä tarkastellaan sääntelyssä globaalisti (G-SIB) ja EU-tasolla sekä kansallisesti (O-SII).

Systeemisesti merkittävien luottolaitosten riskejä koko finanssisektorille ja taloudelle pyritään vaimentamaan vahvistamalla niiden tappionkestokykyä ja pienentämällä siten niiden kaatumistodennäköisyyttä. O-SII-luottolaitoksille asettavien lisäpääomavaatimusten, eli O-SII-puskurien, tavoitteena on ehkäistä rahoitusmarkkinoiden rakenteellisista tekijöistä aiheutuvia makrovakausriskejä.

2 O-SII-luottolaitosten tunnistamisperusteet ja suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 pykälän mukaan kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävällä luottolaitoksella (O-SII) tarkoitetaan luottolaitosta,

1. jonka taseen loppusumma on vähintään miljardi euroa **ja**
2. jonka maksukyvyttömyys vaarantaisi Suomen tai Euroopan unionin muun jäsenvaltion rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Finanssivalvonnan on vuosittain määriteltävä O-SII-luottolaitosten joukko. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen pohjautuu Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) antamiin ohjeisiin¹ kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten tunnistamisesta. O-SII-luottolaitosten tunnistus perustuu neljään peruskriteeriin ja niitä kuvaaviin 10 indikaattoriin (Taulukko 1). Indikaattorit normalisoidaan jakamalla kunkin laitoksen indikaattoriarvo jäsenvaltion kaikkien luottolaitosten (ml. siviiliikkeet) indikaattoriarvojen summalla.

O-SII-luottolaitokset määritellään EBA:n ohjeistuksen mukaisesti kahdessa vaiheessa:

1. Luottolaitokset, joiden indikaattorikohtaisten pisteiden painotettuna keskiarvona lasketut O-SII-pisteet ovat vähintään 3,5 prosenttia, määritellään automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi. Kansallinen makrovakausriskiviranomainen voi muuttaa kynnyksarvoa ottaakseen huomioon kansallisen luottolaitossektorin erityispiirteet ja pisteiden tilastollisen jakauman. Muutoksella pyritään varmistamaan, että O-SII-laitosten ryhmä on homogeeninen laitosten systeemisen merkittävyyden suhteen. Harkintavalta on 0,75 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin.

---

¹ [EBA/GL/2014/10](#)

27.6.2022
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA/2022/252

2. Makrovakaaviranomaiden on arvioitava, tulisiko muita kuin ensimmäisessä vaiheessa tunnistettuja luottolaitoksia lukea O-SII-ryhmään. Arvioinnissa tulee käyttää EBAn pakollisia tai vaihtoehtoisia indikaattoreita, jotka on määritelty EBAn ohjeen liitteissä.

Finanssivalvonta soveltaa O-SII-määrittämisessä myös luottolaitoksista annetun lain 10 luvun 8 pykälässä säädettyä 1 miljardin euron taserajaa. Luottolaitosta, jonka O-SII-pisteet ovat enintään 0,045 prosenttia ensimmäisen vaiheen arvioinnissa, ei lueta O-SII-luottolaitoksiin myöskään toisen vaiheen harkinnan perusteella.

Taulukko 1 O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa sovellettavat kriteerit ja indikaattorit²

Kriteerit	Indikaattorit	Paino
Koko	Taseen loppusumma	25 %
Merkittävyys / korvattavuus	Kansallisten maksutapahtumien arvo	8,33 %
	Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä	8,33 %
	Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä	8,33 %
Kytkeytyneisyys	Rahoitusjärjestelmän sisäiset velat	8,33 %
	Rahoitusjärjestelmän sisäiset saamiset	8,33 %
	Liikkeessä olevat velkapaperit	8,33 %
Monimutkaisuus	OTC-johdannaiset (nimellis-arvo)	8,33 %
	Rajat ylittävät velat	8,33 %
	Rajat ylittävät saamiset	8,33 %

Nordean kotipaikan siirron myötä muiden luottolaitosten suhteellinen merkittävyys laski voimakkaasti vuonna 2018, vaikka näiden luottolaitosten riskiasema, toiminnan laajuus ja luonne sekä absoluuttinen merkittävyys pysyivät ennallaan. O-SII-luottolaitosten systemisen merkittävyyden johdonmukaisen huomioinnin sekä O-SII-laitosten ryhmän homogeenisuuden varmistamiseksi systemisen merkittävyyden raja-arvoa alennettiin vuoden 2018 O-SII-päätösten yhteydessä 3,5 prosentista 2,75 prosenttiin.

Suomen pankkisektorin rakenteessa ei ole tapahtunut Nordean kotipaikan siirron jälkeen sellaisia rakenteellisia muutoksia, jotka edellyttäisivät systemisen merkittävyyden raja-arvon muuttamista. Näin ollen 2,75 prosentin raja-arvon soveltaminen O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa on edelleen perusteltua.

² Laskelmien ja indikaattorien tulkinnassa on huomioitava seuraavat seikat:

- Kaikki indikaattorit pohjautuvat FINREP-raportoinnin tietoihin lukuun ottamatta maksuliikeindikaattoria, joka perustuu Target 2 -järjestelmän maksuliiketietoihin
- Laskelmat eivät sisällä vakuutustoiminnan erä
- Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten velkojen osuus taseen veloista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen talletuksia EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki talletukset.
- Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten saamisten osuus taseen varoista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen luottoja EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki luotot.
- Rajat ylittävät saamiset ja velat: aineisto sisältää ainoastaan 10 %:n kynnyksarvon ylittävien luottolaitosten erät

27.6.2022
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA/2022/252

Vuoden 2021 lopun tietojen perusteella Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus ylittävät edellisvuoden tavoin systeemisen merkittävyyden raja-arvon (2,75 %) ja ne luokitellaan näin ollen automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi (Taulukko 2). Finanssivalvonnan arvion mukaan muita luottolaitoksia ei ole perusteltua määritellä O-SII-luottolaitoksiksi.

Nordea on selvästi merkittävin luottolaitos kaikilla O-SII-kriteereillä mitattuna (Taulukko 3). Nordea ja OP Ryhmä ylittävät systeemisen merkittävyyden raja-arvon kaikkien peruskriteerien osalta, kun taas Kuntarahoitus ylittää raja-arvon kriteereissä ”koko” ja ”kytkeytyneisyys”.

Taulukko 2 Suomalaisten luottolaitosten O-SII-pisteet 31.12.2021

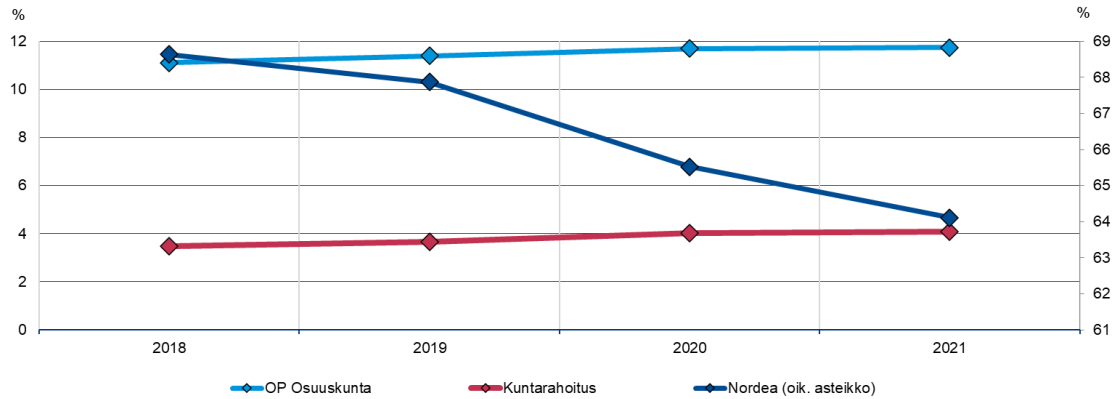
Pankkiryhmä	O-SII-pisteet (%)	O-SII-laitos
Nordea	64,11	Kyllä
OP Ryhmä	11,75	Kyllä
Kuntarahoitus	4,09	Kyllä
Säästöpankkiryhmä	0,92	Ei
Aktia	0,85	Ei
S-Pankki	0,71	Ei
Ålandsbanken	0,64	Ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,47	Ei
POP Pankki -ryhmä	0,41	Ei
Oma Säästöpankki	0,37	Ei
Hypoteekkiyhdistys	0,22	Ei
Evli	0,08	Ei

Taulukko 3 Suomalaisten luottolaitosten O-SII-kriteerien erillispisteet 31.12.2021

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys
Nordea	58,41	46,78	88,66	62,59
OP Ryhmä	17,51	16,54	2,99	9,94
Kuntarahoitus	5,33	1,12	1,73	8,17
Säästöpankki-ryhmä	1,37	1,67	0,07	0,57
Aktia	1,15	1,12	0,17	0,98
S-Pankki	0,98	1,47	0,06	0,34
Ålandsbanken	0,76	0,76	0,47	0,59
Danske Kiinnitysluottopankki	0,50	0,31	0,27	0,82
POP Pankki -ryhmä	0,61	0,86	0,01	0,18
Oma Säästöpankki	0,62	0,64	0,00	0,22
Hypoteekkiyhdistys	0,38	0,33	0,01	0,16
Evli	0,09	0,11	0,03	0,10

Nordean O-SII-pisteet ovat laskeneet tasaisesti edellisen kolmen vuoden aikana (Kuvio 1). Vuoden 2021 lopun tiedoista lasketut O-SII-pisteet olivat noin 4,5 prosenttiyksikköä matalammat kuin vuoden 2018 lopussa. Nordean systeemisen merkittävyyden laskua selittävät pääasiassa taseen supistuminen sekä rahoitusjärjestelmän sisäisten velkojen ja saamisten ja liikkeeseenlaskettujen velkapaperien pienentyminen. Muista O-SII-luottolaitoksista OP Ryhmän ja Kuntarahoituksen systeeminen merkittävyys on sen sijaan kasvanut hienoisesti viime vuosina.

Kuvio 1 Suomalaisen O-SII-luottolaitosten O-SII-pisteiden kehitys

Lähde: Finanssivalvonta

3 Periaatteet suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimusten määrittämiseksi

Luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimukset ja O-SII-lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso

O-SII-luottolaitosten määrittämisen lisäksi Finanssivalvonnan tulee luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan tarkistaa vuosittain O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset. Mikäli pääomavaatimukset muuttuvat, Finanssivalvonnan on tehtävä asiasta päätös.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin uuden luottolaitosdirektiivin³ (CRD5) täytäntöönpanemiseksi tehtyjen ja huhtikuussa 2021 voimaan astuneiden muutosten⁴ mukaan Finanssivalvonnan on jaettava O-SII-luottolaitokset seitsemään (aiemmin viiteen) eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella (Taulukko 4). Alimpaan luokkaan kuuluvien luottolaitosten (muut kuin O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimus on lähtökohtaisesti 0 % kokonaisriskin määrästä. Muihin luokkiin kuuluvien luottolaitosten (O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimukset kasvavat 0,5 prosenttiyksikön välein siten, että ylimpään (seitsemänteen) luokkaan kuuluvien luottolaitosten lähtökohtainen lisäpääomavaatimus on 3 %. O-SII-luottolaitoksille asetettu lisäpääomavaatimus tulee kattaa ydinpääomalla.

Taulukko 4 Luottolaitoksista annetun lain mukaiset O-SII-luokat ja niitä vastaavat lisäpääomavaatimukset

Luokka	Lisäpääomavaatimus
1	0 %
2	0,5 %
3	1,0 %
4	1,5 %
5	2,0 %
6	2,5 %
7	3,0 %

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/878

⁴ Luottolaitostoiminnasta annetun lain muutosten (lainmuutos 233/2021) seurauksena O-SII-lisäpääomavaatimuksen enimmäismäärä nousi 3,0 prosenttiin (aiemmin 2,0 %). O-SII- ja järjestelmäriskipuskureita tulee myös jatkossa soveltaa kumulatiivisesti (aiemmin vain korkeampi puskureista voimassa).

27.6.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2022/252

Finanssivalvonnan on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan sovellettava O-SII-luottolaitosten luokittelussa ja lisäpääomavaatimusten määrittämisessä seuraavia perusteita:

1. luottolaitoksen koko mitattuna sen vastuiden kokonaismäärällä taikka taseen tai konsolidoidun taseen loppusummalla;
2. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten vastuut muille luottolaitoksille ja saamiset muilta luottolaitoksilta sekä muut välittömät yhteydet rahoitusjärjestelmään;
3. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten kriittisten toimintojen korvattavuus yrityksen menetettyä edellytykset jatkaa toimintaansa;
4. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan kuuluvien yritysten rajat ylittävän toiminnan laajuus ja merkitys Suomessa ja Euroopan talousalueella.

Käytännössä suomalaisten O-SII-luottolaitosten luokittelu ja lisäpääomavaatimusten mitoitus perustuu O-SII-laitosten systeemiseen merkittävyyteen, jota arvioidaan ensisijaisesti EBAn ohjeiden mukaisilla O-SII-pisteillä. O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista ohjaavat myös Euroopan keskuspankin (EKP) ns. lattiametodologian vaatimukset. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-pisteiden perusteella määräytyvän O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakausrakenteen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen⁵ artiklaa 5 sovellettaessa. Jos O-SII-lisäpääomavaatimus alittaa lattiametodologian mukaisen vähimmäistason, EKP voi korottaa kansallisen makrovakausrakenteen asettamaa vaatimusta.

EKP:n nykyisen lattiametodologian⁶ perusteella Nordean O-SII-lisäpääomavaatimuksen tulisi olla vähintään 1,0 %. Uudemman, vaihtoehdoisen lattiametodologian⁷ mukaan vähimmäisvaatimus nousee 1,5 prosenttiin. OP Ryhmän lisäpääomavaatimuksen vähimmäistaso on 0,25 % nykyisen lattiametodologian ja 0,5 % uudemman metodologian mukaan. Kuntarahoituksen vähimmäisvaatimus on puolestaan 0,25 % kummallakin metodologialla. Koska luottolaitoslain mukaan O-SII-lisäpääomavaatimukset tulee mitoittaa 0,5 prosenttiyksikön välein ja koska 0 prosentin O-SII-puskurin soveltaminen olisi sääntelyn hengen ja EKP:n lattiametodologian vastaista, voidaan OP Ryhmän ja Kuntarahoituksen O-SII-puskurien vähimmäistasona pitää käytännössä 0,5 prosenttia.

Finanssivalvonnan soveltamat O-SII-lisäpääomavaatimusten kalibrointimenetelmät

Suomen pankkisektorin keskimääräistä korkeampi keskittyneisyys ja merkittävimpien luottolaitosten suuri koko talouteen nähden puoltavat EKP:n lattiametodologioiden mukaisia minimitasoja korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten soveltamista. Systeemiseen merkittävyyteen nähden oikeasuhteiset puskurivaatimukset ja vahva vakavaraisuus tukevat myös luottolaitosten markkinavarainhankintaa.

⁵ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013

⁶ ECB (2017) [ECB floor methodology for setting the capital buffer for an identified Other Systemically Important Institution \(O-SII\)](#)

⁷ Uudistettu, tuoreemmalla datalla kalibroitu lattiametodologia on kuvattu EBAn vuoden 2020 [raportissa](#) EU-komissiolle. Uuden lattiametodologian voimaantuloa on siirretty koronapandemian vuoksi.

27.6.2022
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA/2022/252

Finanssivalvonta arvioi O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia kahdella vaihtoehdoisella luokittelumenetelmällä, joissa O-SII-luottolaitokset jaetaan seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Molemmissa menetelmissä systeemisen merkittävyyden mittarina käytetään EBAn ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä. Ensimmäisessä, lineaariseen asteikkoon perustuvassa luokittelumenetelmässä luokkavälit ovat yhtä pitkiä ja vastaavat pituudeltaan systeemisen merkittävyyden raja-arvoa (2,75 %). Finanssivalvonta on soveltanut vastaavaa menetelmää O-SII-puskurien kalibroinnissa aiempina vuosina.

Toisessa luokittelumenetelmässä luokkavälit määritetään Equal Expected Impact (EEI) -menetelmän mukaisesti. Menetelmää on sovellettu esimerkiksi globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien laitosten (G-SII) lisäpääomavaatimusten määrittämisessä.⁸ EEI-menetelmässä systeemisesti merkittävien pankkien lisäpääomavaatimukset mitoitetaan niin, että systeemisesti merkittävän ja ei-systeemisesti merkittävän pankin kaatumisen odotetut yhteiskunnalliset kustannukset ovat yhtä suuret. Finanssivalvonnan soveltaman EEI-menetelmän parametrien kalibrointi perustuu EKP:n analyysiin⁹.

Taulukossa 5 on kuvattu sekä lineaariseen asteikkoon että EEI-menetelmään perustuvien luokittelumenetelmien luokkavälit ja kuhunkin luokkaan sovellettava O-SII-lisäpääomavaatimuksen ohjearvo.

Taulukko 5 O-SII-luokat ja ohjeelliset lisäpääomavaatimukset lineaariseen asteikkoon ja EEI-menetelmään perustuvissa luokittelumenetelmissä

Luokka	O-SII-pisteet (lineaarinen asteikko)	O-SII-pisteet (EEI-menetelmän mukainen asteikko)	Ohjeellinen lisäpääoma- vaatimus
1	0–2,75	0–2,75	0,0 %
2	2,75–5,50	2,75–6,00	0,5 %
3	5,50–8,25	6,00–10,00	1,0 %
4	8,25–11,00	10,00–17,00	1,5 %
5	11,00–13,75	17,00–28,00	2,0 %
6	13,75–16,50	28,00–48,00	2,5 %
7	16,50–	48,00–	3,0 %

Suomalaisten O-SII-luottolaitosten nykyiset O-SII-puskurit sekä kahteen vaihtoehtoiseen luokittelumenetelmään perustuvat puskurisuositukset on esitetty taulukossa 6. Taulukossa on esitetty myös EKP:n lattiametodologioiden tuleamista johdettu vähimmäistaso O-SII-lisäpääomavaatimukselle. Eri kalibrointimenetelmien mukaiset puskurisuositukset viittaavat siihen, että Kuntarahoituksen nykyinen 0,5 prosentin O-SII-puskuri on oikeasuhteinen laitoksen systeemiseen merkittävyyteen nähden. OP Ryhmän O-SII-puskuria olisi sen sijaan luokittelumenetelmien mukaisten suositusten mukaan perusteltua korottaa nykyisestä 1,0 prosentista 1,5 tai 2,0 prosenttiin. OP Ryhmän O-SII-puskuria alennettiin 2,0 prosentista 1,0 prosenttiin keväällä 2020 osana

⁸ Federal Reserve (2015) [Calibrating the GSIB Surcharge](#)

⁹ EEI-menetelmän β -parametrina on käytetty euroalueen pankkien aikavälin 2000–2017 riskipainotettujen erien ja tappioiden paneeliaineistosta eri menetelmillä estimoitujen β -parametrien mediaania. Systeemisen merkittävyyden mittarina on käytetty EBAn ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä ja systeemisen merkittävyyden raja-arvona 2,75 prosenttia. EEI-menetelmän antamat puskuriestimaatit on skaalattu alaspäin niin, että puskurit eivät ylitä sääntelyssä O-SII-puskurille asetettua ylärajaa ja että laitosten puskuriestimaattien suhteelliset erot eivät muutu.

27.6.2022
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA/2022/252

muita koronapandemian vaikutusten lieventämiseksi tehtyjä makrovakauspäätöksiä¹⁰.

Nordean osalta luokittelumenetelmien mukaiset puskurisuositukset viittaavat siihen, että Nordean O-SII-puskuri olisi perusteltua nostaa sääntelyn sallimalle ylärajalle 3,0 prosenttiin. Korkeimman mahdollisen O-SII-puskurin asettamista tukisi myös se, että Nordea on O-SII-pisteillä mitattuna ja kansalliseen rahoitusjärjestelmään suhteutettuna koko EU-alueen merkittävin O-SII-luottolaitos¹¹.

Taulukko 6 Suomalaisen O-SII-luottolaitosten ohjeelliset lisäpääomavaatimuksiksi eri menetelmillä

Pankki-ryhmä	Nykyinen O-SII-lisäpääomavaatimus (31.12.2021)	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (lineaarinen luokittelumenetelmä)	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (EEI-menetelmään perustuva luokittelumenetelmä)	O-SII-lisäpääomavaatimuksen lattiame-todologian mukainen vähimmäis-taso
Nordea	2,0 %	3,0 %	3,0 %	1,0 / 1,5 %
OP Ryhmä	1,0 %	2,0 %	1,5 %	0,5 %
Kuntarahoitus	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %

Johtopäätökset

Eri menetelmiin perustuvien puskurisuositusten perusteella Nordean O-SII-lisäpääomavaatimusta olisi perusteltua korottaa 1,0 prosenttiyksiköllä 3,0 prosenttiin ja OP Ryhmän O-SII-lisäpääomavaatimusta 0,5–1,0 prosenttiyksiköllä 1,5 tai 2,0 prosenttiin. Kuntarahoituksen tämänhetkinen lisäpääomavaatimus (0,5 %) on sen sijaan linjassa puskurisuositusten kanssa.

Nordean ja OP Ryhmän O-SII-lisäpääomavaatimusten korottaminen 0,5 prosenttiyksiköllä 1,0 prosenttiyksikön sijaan olisi perusteltua puskurivaatimusten kokonaistarkastelun perusteella. O-SII-lisäpääomavaatimusten maltillisempi korotus jättäisi enemmän liikkumavaraa kasvattaa myöhemmin kriisiaikoina vapautettavaksi tarkoitettuja puskurivaatimuksia puskurivaatimusten riittäväksi arvioidun kokonaistason puitteissa. Vapautettavien puskurien osuutta kasvattamalla voitaisiin puolestaan parantaa makrovakauseräpolitiikan edellytyksiä tukea rahoituksen välittymistä talouden tai rahoitusjärjestelmän vakavissa häiriötilanteissa. Toisaalta O-SII-lisäpääomavaatimusten maltillisempi kiristys ja erityisesti korkeimman sääntelyn salliman puskurivaatimuksen (3,0 %) asettamisesta pidättäytyminen jättäisi myös enemmän liikkumavaraa kasvattaa O-SII-puskureita, mikäli O-SII-luottolaitosten systeeminen merkittävyys kasvaisi. Näin kaikilla suomalaisilla O-SII-laitoksilla säilyisi kannustin välttää systeemisen merkittävyytensä kasvattamista.

Pankkiunionin ensimmäinen pilari, yhteinen valvontamekanismi (Single Supervisory Mechanism, SSM), on tehostanut ja harmonisoinut pankkiunionimaiden valvontakäytäntöjä ja -työkaluja sekä vahvistanut pankkien taseita ja tappionsietokykyä. Yhteinen kriisratkaisumekanismi (Single Resolution Mechanism, SRM) on puolestaan

¹⁰ Ks. [Finanssivalvonnan johtokunnan päätös](#) 17.3.2020

¹¹ Ks. esim. EBAn verkkopalvelussa julkaistut eurooppalaispankkien [O-SII-pisteet](#)

27.6.2022
 SP/FIVA-EI RAJOITETTU
 Julkinen

FIVA/2022/252

parantanut pankkiunionimaissa toimivien pankkien tehokkaan ja yhdenmukaisen uudelleenjärjestelyn edellytyksiä kriisitilanteissa. Tehokkaiden ja ripeiden kriisinratkaisutoimien on tutkimuksissa todettu pienentävän finanssikriisien yhteiskunnallisia kustannuksia. Kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä pankeille asetettavat omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimukset (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities, MREL) sekä viime kädessä pankeilta kerättävillä vaakaumuksilla kerrytettävä yhteinen kriisinratkaisurahasto (Single Resolution Fund, SRF) edistävät sijoittajavastuun toteutumista ja pienentävät pankkien systeemiseen merkittävyyteen liittyviä moraalikato-ongelmia ("too big to fail"). Yhteinen pankkivalvonta ja kriisinratkaisu pienentävät näin pankkiunionialueella toimivien systeemisesti merkittävien pankkien kaatumisen tai ongelmien todennäköisyyttä sekä niistä aiheutuvia yhteiskunnallisia kustannuksia, mikä osaltaan puoltaa maltillisempien O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista.

O-SII-lisäpääomavaatimusten mitoituksessa on myös tärkeää huomioida nykyinen suhdannetilanne sekä pääomavaatimusten korotusten mahdolliset vaikutukset pankkien luotonantokykyyn. Sota Ukrainassa ja tähän liittyvät talouspakotteet ovat heikentäneet sekä globaalin että Suomen talouden näkymiä ja lisänneet epävarmuutta rahoitusmarkkinoilla. Sodan vaikutukset suomalaispankkien luottotappioriskeihin ovat vielä monelta osin epäselvät ja riippuvat ennen kaikkea sodan kestosta ja laajuudesta sekä siitä, kuinka nopeasti taloudet pystyvät sopeutumaan sodan aiheuttamiin muutoksiin esimerkiksi ulkomaankaupassa ja energian käytössä. Jos sodan aiheuttama talousshokki johtaisi merkittäviin luottotappioihin samalla, kun luottolaitosten pääomavaatimuksia korotettaisiin huomattavasti, pankkien luotonmyöntökyky voisi heikentyä olennaisesti. Nykyiseen suhdannetilanteeseen liittyvä huomattava epävarmuus puoltaakin puskurivaatimusten maltillista korottamista.

Edellä mainituista syistä Finanssivalvonta katsoo perustelluksi asettaa Nordean O-SII-lisäpääomavaatimuksen 2,5 prosenttiin, OP Ryhmän 1,5 prosenttiin ja Kuntarahoituksen 0,5 prosenttiin. Vaatimukset astuvat voimaan 1.1.2023.

Taulukko 7 Suomalaisen O-SII-luottolaitosten uudet lisäpääomavaatimukset

Pankki-ryhmä	Uusi O-SII-lisäpääomavaatimus 1.1.2023 alkaen	Nykyinen O-SII-lisäpääomavaatimus	O-SII- ja järjestelmäriskipuskurivaatimukset 1.1.2020 (ennen pandemiaa) ¹²
Nordea	2,5 %	2,0 %	2,0 % / 3,0 %
OP Ryhmä	1,5 %	1,0 %	2,0 % / 2,0 %
Kuntarahoitus	0,5 %	0,5 %	0,5 % / 1,5 %

Suomen pankkisektorin omien varojen arvioidaan pysyvän selvästi vakavaraisuusvaatimuksia korkeampina pääomavaatimusten kiristymisestä huolimatta. Kaikkien O-SII-luottolaitosten vuoden 2021 lopun omat varat riittäisivät kattamaan arvioidut korkeammat pääomavaatimukset. Luottolaitosten pääomavaatimuksia kiristävät lähiaikoina O-SII-lisäpääomavaatimusten kasvun lisäksi joidenkin luottolaitosten vakavaraisuuslaskennan muutokset sekä Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa sovellettavien muuttuvien lisäpääomavaatimusten korotukset.

¹² Ennen luottolaitostoiminnasta annetun lain 1.4.2021 voimaantuluneita muutoksia O-SII- ja järjestelmäriskipuskureista vain korkeampi vaatimus oli sitova. Nykyään vaatimuksia tulee soveltaa kumulatiivisesti.